

Državni bankerot na Ruskem je torej ogromnega pomena in bode imel za naše sovražnike jako usodopolne posledice.

Jeruzalem v roki Angležev.

K.-B. Amsterdam, 10. decembra. Kakor poroča „Zentral News“, se je v angleški zbornici sporočilo, da se je mesto Jeruzalem Angležem vdalo.

(Vest je žalostna, kajti Jeruzalem je nekako središče krščanstva. V vojaškem in političnem oziru pa ta že dolgo pričakovani padec nima mnogo pomena. Angležem bode kmalu tudi v Jeruzalemu odklenalo, čeprav so zdaj nad to „zmago“ kar pijani veselja. Op. ur.)

Amerika napovedala Avstro-Ogrski vojno.

Kakor znano, so bile sicer že dalje časa diplomatske zveze Amerike z Avstro-Ogrsko pretrgane, ali vojna sama še ni bila napovedana. Zdaj se je farizejski prezident Wilson tudi do tega koraka ojunčil in je naši monarhiji, kakor tudi Bolgarski ter Turčiji vojno napovedal. Hinavski pridigovalec miru torej še vedno nima dovolj prelivanja krvi! Seveda, — komaj se je pričelo na vzhodu dani, komaj je prišel prvi žarek zaželenega miru in že se je vnel grozni vojni vihar v Združenih državah Amerike. Zakaj? No zato, ker je profit zlatih ameriških vampirjev v nevarnosti! Z mirom bi se ponehali oni ogromni „kšefti“ zločinskih ameriških milijardier, ki so kakor vampirji sesali kri desetkrat križanega nesrečnega človeštva... To je začetek in konec vojnega kravala Amerikancev, kateri v praktičnem oziru seveda nima mnogo pomena. Odkar divja ta svetovna vojna, so bili Amerikanci že naši sovražniki; saj so vendar angleške krvi! Zdaj bodo dež porabili to priliko, da naše državljane mučijo, jim kraje in jih nadlegujejo. Upajmo, da bode to nauk za vse tiste, bi bi se bili lahko posteno v domovini preživeli, pa so šli raje „čez veliko lužo“ v Ameriko svojo „srečo“ iskati. Vojna nam mora predočevati pomen domače grude, nam mora dajati navdušenje za domovino, da v bodoče ne bomo več spravljali svoj denar in svojo moč v sovražni tujini!

V tem smislu bi bila vojna napoved farizeja Wilsona celo koristna. Prokletstvo trpinčnega človeštva pade seveda v kljub temu na Amerikance, ki se valjajo v zlatu in topli človeški krvi, medtem ko blebečejo fraze o krščanstvu in svobodi!

Vojna na morju.

Potopljeno!

W.-B. Berlin, 5. decembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v kanalu Bristol in v Severnem morju: 14.500 brutto-register-ton.

12.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 5. decembra. Vслед delovanja nemških podmorskih čolnov se je na severnem bojišču zopet 12.000 brutto-register-ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

13.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 7. decembra. V zatvoru okolišu okrog Anglije so nemški podmorski čolni zopet 13.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

15.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 8. decembra. V angleškem Kanalu in v Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 15.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

4 parnikov potopljenih.

W.-B. Berlin, 9. decembra. Vслед delo-

vanja nemških podmorskih čolnov se je na severnem bojišču zopet štiri parnikov potopilo.

Amerikanski vojni parnik potopljen.

K. B. Washington, 8. decembra. Amerikanski razruševalec torpednih čolnov „Jakob Johnes“ bil je v četrtek v vojnem okolišču torpediran. Veliki del moštva prišel je ob življenje.

Avstrijska vojna ladja potopljena.

K.-B. Dunaj, 11. decembra. Uradno se danes razglasa:

V noči na 10. t. m. bila je Nj. V. ladja „Wien“ vслед sovražnega torpednega napada potopljena. Skoraj vsa posadka je bila rešena.

Mornariško poveljstvo.

(Linjski parnik „Wien“ bil je l. 1895 zgrajen in imel 5600 ton velikosti, 17 morskih milj hitrosti, 24 topov in 441 mož posadke. Bil je torej eden naših starih ladij.

Op. ured.

12.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 11. decembra. Eden nemških podmorskih čolnov je v Atlantskem oceanu zopet 12.000 brutto-register-ton ladinaga prostora potopil. Dva uničenih parnikov bila sta sestreljena iz spremstev.

Naš zunanji minister in vojni položaj.

(Uradno poročilo).

(K.-B.) Dunaj, 4. decembra. Zunanji minister grof Czernin je podal danes v zunanjepolitičnem odseku ogrske delegacije svoj eksposé. Uvodoma je minister izjavil, da ga navdaja sestanek delegacij z odkritim zadovoljenjem. Spomnil se je smrti cesarja Franca Jožefa I. ter je poudarjal, da Avstro-Ogrska in njene zaveznice stoje po treh letih nepremagljive v boju.

Grof Czernin je nato kratko recapituliral politične dogodke zadnjih treh let, držeč se predvsem kronološkega reda, ne pa pragmatičnega raziskovanja. Poudarjal je, da je z umorom v Sarajevu, ki se je zgodil v vednostjo belgrajskih vlastodržcev, odbila za monarhijo usodopolna ura. Nastopiti je bilo treba proti zločinskemu poseganju velearstva v naše notranje državno življenje. Apel na orožje je postal neizogiben, ko je srbska vlada na migljaj iz Peterburga odgovorila nezadostno na naš ultimatum. Monarhija je posegla po orožju v lastno obrambo. Kar so armade, mornarica in patrijotično prebivalstvo v teh treh letih vojne storili, to je brez primere v svetovni zgodovini.

V vojni je zveza z Nemčijo kar najslabše prestala svoje ognjeno preizkušnjo. Skupno z Nemčijo smo si pridobili dva nova zaveznika, ki sta se v pravem spoznanju svojih interesov pridružila centralnim državam. Upam, da bo zavezništvo s Turčijo in Bolgarijo trajalo tudi po vojni. Minister slavi nato obnovitev turške države v sedanjosti vojni ter poudarja, da si je mogla Bolgarija vслед zveze s centralnimi državami in vслед odličnih uspehov svoje armade okupirati pokrajine, ki ji pripadajo historično in etnografsko.

Od obeh držav, ki sta bili pred vojno naši zaveznici in sta sedaj naši sovražnici, je odpadla Italija pravzaprav že takrat, ko je proglasila svojo nevtralnost. Svoje izdajstvo je Italija drago plačala. Mesto pričakovanega lahkega pohoda proti Dunaju, je morala italijanska armada po brezuspešnem navalu proti naši ohrambi v 11. hudih bitkah žrtvovati stotine svojih vojakov. Bitke ob Soči so brez primere v zgodovini vseh vojen. Končno je prišel trenutek, ko so naše, z nemškimi četami združene čete predle železni italijanski okop ter pohitele od zmage do zmage. Obsejne rodovitne italijanske pokrajine so sedaj v naših rokah kot dragocena

zastava za čas mirovnih pogajanj. Danes stoji zapeljano italijansko ljudstvo pred polomom irredentistične misli in imperialističnih nad. Odkar je umrl jeseni leta 1914. kralj Karel romunski, je zgodovina Romunije zgodovina neprestanega izdajstva. Dve leti je poskušala romunska vlada izsiljevalno politiko, hotela je, da ji plačamo nevtralnost z avstrijskim in ogrskim ozemljem. Te zahteve so bile za nas indiskutabel, odklonili smo jih, saj smo vedeli, da bi Romunija pozneje, če bi se ji zdelo ugodno, navzlic temu napovedala vojno. Naša diplomacija je pravočasno obvestila kompetentne vojaške kroge. V Dobrudži so mogle nemško bolgarske čete pravočasno nastopiti, na Sedmograškem nismo mogli preprečiti romunskega vpada, toda kmalu smo izvojevali zmage pri Braševu in Sibinju. Strašno, toda pravično je usoda kaznovala romunsko izdajstvo.

Tudi v Srbiji in Črni gori se bo moglo prebivalstvo vprašati, ali sta njega dinastiji in vladi imeli dobre svetovalce, ko sta se pod vplivom entente spustili v boj z našo skupino. Posledica te politike je bila vrsta bridkih razočaranj.

Minister nato izraža simpatije vseh civiliziranih ljudi Grški, ker je hotela ostati nevtralna ter pravi, da bo naša albanska politika tudi v bodoče stremila za tem, da utrdi smisel za ujedinjenje naroda in za državnost ter ustvari podlage za samoupravo in kulturni napredek dežele. Minister hvali zdrav politični čut albanskega naroda.

Vслед svojih uspehov na ruski fronti so mogle centralne države obnoviti kraljevino Poljsko, ki je poklicana, da vrši veliko misijo kot eksponirana straža zapadne kulture. Centralne države so osvobodile poljski narod ruskega gospodstva. Čim bo vojna končana, bo mogla Poljska o svoji bodočnosti sama odločevati. Minister ne dvomi, kam bo Poljska gravitirala.

Zadnja dva velika vojna dogodka sta izbruh vojne med Nemčijo in Ameriko in izbruh ruske revolucije. Med nami in Zedinjenimi državami ni bilo nobenega posebnega konfliktnega gradiva.

Nazore predsednika Wilsona k ureditvi evropskih razmer, ki so z obstojem monarhije nezdružljivi, je pripisovati no toliko sovražnemu razpoloženju proti nam, kolikor dejstvu, da Wilson prav nič ne pozna tukajšnjih razmer. Pretrgli pa smo diplomatske odnose valed vojnega stanja med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

O preobratu v ruski državi za enkrat že radi tega ne morem izreči definitivne sodbe, ker tamkajšnji dogodki, kakor se zdi, še niso definitivno zaključeni. Gotovo je vsekakor, da so se s starim režimom podrli tudi temeljni stebri prejšnje imperijalistične in panslaviistične ruske politike. Nedvomno je pač tudi, da tvorijo miroljubni krogi večino ruskega naroda in da so ti krogi za enkrat nadvladali ono manjšino, ki skupno z entento želi nadaljevati vojno in upa, da bo to še izsilila. Kako se bodo razvili dogodki v Rusiji, naravno ne morem napovedati. Polagam pa važnost na sledeča dejstva: Avstro-Ogrska in njene zaveznice, v nasprotju z vladami entente niso nikdar poskušale, niti mislile, da bi vplivale na razvoj notranjih razmer na Ruskem. Centralne države so bile nadalje vedno pripravljene in so še danes, da z vsakokratno rusko vlado kakor z vsemi ostalimi nasprotniki, pričnejo pogajanja. Od svojih bivših voditeljev zapeljan na kriva politična pota, je moral ruski narod prenesti težka razočaranja in preizkušnje.

Z odkrito simpatijo spremljamo njegovo stremljenje, se vrniti v mirno življenje in v urejene razmere. Naša odkrita želja je, da obnovimo svojočasno prijateljsko razmerje k narodom Rusije ter živimo z njimi v bodoče v prijateljstvu in živahnih medsebojnih odnosih.

Minister nato izraža posebno zahvalo onim nevtralnimi vladam, ki so prevzele zastopstvo avstrijskih interesov v sovražnih državah in ki so skrbela za naše vojne vjetnike

Zahvaljuje se tudi mednarodni instituciji Rdečega križa.

Ako pregledamo sedanji položaj, smemo s ponosom ugotoviti, da je Avstro-Ogrska vsiljena in obrambeno vojno dosedaj uspešno prestala. Sovražniki so pregnani, naše armade stoje globoko v naši deželi. Naša vojska in maritima sila je nezlomljena, naše zaupanje v srečen izid vojne neomajeno. Gospodarska in finančna moč monarhije se je pokazala presenetljivo veliko. Še obstoječe težkoče v aprovizaciji bomo tudi premagali.

Gospodarski boj sovražnih držav proti nam ni imel odločilnih uspehov. Vzbudil pa je potrebo, da zavezniške države svoje gospodarske odnose še bolj poglobijo. Z Nemčijo so se že pričela pogajanja za novo ureditev naših gospodarskih odnosov. Upamo, da bodo uspela. Kot nasprotniki bodoče gospodarske vojne stremimo s to preureditvijo svojega ekonomskega razmerja k Nemčiji le za tem, da ojačimo svojo lastno narodno gospodarstvo.

Brez vsakega goljufivega optimizma, pa tudi brez vsakih pesimističnih naziranj smatram, da je zmerom in prepričano zaupanje v bodočnost popolnoma opravičeno. Nasprotniki pešajo čimdalje bolj, sovražne ofenzive so se na vseh frontah ponesrečile, uspeh naših vojaških podjetij je popoln, učinek podmorke vojne narašča. Vse to opravičuje domnevo, da je najtežje za nami. Tako smemo mirne vesti, da je sedanji boj čisti obrambni boj, boj za našo eksistenco, zaupanja polno pričakovati bližajoče se zarje miru.

Ako pravim, da smatram, da je možnost dana, doseči mir v doglednem času, potem moram reči, da pripada zasluga centralnim državam. Minister rekapitulira mirovne korake centralnih držav ter poudarja, da je bila ruska provizorična vlada od vseh sovražnikov edina, ki je dne 11. aprila t. l. izjavila, da Rusija neče vladati nad drugimi narodi in neče nasilno okupirati tujega ozemlja, temveč, da hoče trajnega miru. Ako tokrat ni prišlo do mirovnih pogajanj, je kriva ententa.

Minister končno precizira stališče zaveznikov v mirovnem vprašanju. Za nas je vojna obrambna vojna. Naš cilj je skleniti mir, ki bo pustil Avstro-Ogrsko nedotaknjeno v njeni svobodi, samostojnosti in teritorialnem posestnem stanju. Mi ne stremimo za nobenimi izsiljenimi novimi ozemlji, za nobenimi gospodarskimi nasilnostmi, toda zahtevamo zanesljive garancije za naš svobodni in nemoten razvoj v bodočnosti. To varnost nam bi mogli dati s primernimi garancijami opremljeni dogovori o sukcesivnem, istočasnem in vzajemnem znižanju oboroževanja in o svobodi visokega morja z istočasno uvedbo obligatoričnih razsodišč. Pripravljeni smo torej skleniti splošen, pošten in časten mir, ki zagotavlja monarhiji teritorialno integriteto in bodoči svobodni razvoj na političnem in gospodarskem polju. Z Rusijo smo pričeli pogajanja na tem temelju. Ali se bodo ostale sovražne države pridružile ruskemu predlogu, da vstopijo v sedanjem trenutku na tej podlagi v mirovna pogajanja, se ne da reči. Danes tudi ne morem se bližje navesti, koliko se da uveljaviti zgoraj skicirani mir napram tem državam. Brezpogojno pa moram izjaviti, da mi ni mogoče za vso bodočnost enostransko definitivno postaviti naše vojne cilje vočigled očitno priznanim aneksijskim željam naših ostalih sovražnikov. Moj glavni cilj je, da popeljem avstro-ogrsko monarhijo čimprej do miru, ki bo zagotavljal naše uspešno branljive pravice in našo bodočnost ter prinesel narodu trajno spravo. Vem, da v tej želji soglašate z menoj Vi in ogromna večina avstro-ogrskih narodov. Upam, da bomo dosegli mir potem sporazuma. Ako ne, potem ga bomo, o tem sem trdno prepričan, izsilili.

Izpred sodišča.

Smrt dragonca.

Dunaj, decembra meseca. Na dunajskem vzhodnem kolodvoru je dne 1. oktobra rezervni lajtnant Jožef Zerdik po kratkem

prepiru 34 letnega dragonca Jožefa Moritz, ki bi imel oditi na fronto in je bil pijan, s sunkom z bajonetom tako hudo ranil, da je dragonec v par minutah umrl. Zadeva se je tudi v državni zbornici razpravljala. Zdaj je prišla pred dunajsko armadno divizijsko sodnijo. Po štiridnevni razpravi, pri kateri se je 34 prič zaslalo, se je izrekla razsodba. Lajtnant Zerdik bil je na 6 tednov garnizijskega zapora obsojen. Oberlajtnant Růček, žügel, ki je ob isti priliki nekega korporala udaril, bil je obsojen na 6 dni hišnega zapora.

Dva dezertirja morila.

Gradec, decembra. Dva huda zločinca sta se imela pred tukajšno sodnijo zagovarjati. Anton Jevšenjak, že 20 krat predkaznovan, zadnjič obsojen na 5 let ječe, dasiravno šele 35 let star, se je seznanil pri vojaki z Martinom Bezjakom, s katerim sta sklenila dezertirati. Našla sta si zvezde, prvi se je dal avanzirati za četovodjo, drugi je bil bolj skromen ter se je zadovoljil z dostojanstvom poddesetnika. In tako sta prav na ruski način živala svobodno vojaško življenje. Tudi rekvirirali sta šla na svojo pest, iskala sta in stikala po eraričnih predmetih, in kjer sta kaj takega našla, sta ogorčena nad takim okodovanjem erarja grozila s kaznimi ter vedela ugnati mnogo kmetov tako v kozji rog, da so se jim začele tresti hlače in so začeli strogi komisiji ponujati denarja in živil, da jih ne ovadi. Bolj trdo vratnim sta nastavila celo bajonet ter odgnala s seboj. Šele ko se je žrtvi spotoma srce omehtalo, sta ju izpustila proti bogati nagradi. Neslo jima je, a še premalo. Blizu Wildona je poskusil Jevšenjak roparski umor na 69-letni teti posestnice Haar. V petek in soboto se je vršila v Gradcu pred vojnim sodiščem razprava proti obema zločincema ter je bil Jevšenjak obsojen na smrt na vislicah, Bezjak pa na 18 let težke ječe.

Oltar skrivališča žita.

Budweis, 7. decembra. Češki fajmošter Franc Brož iz Tverosa imel se je pred okrožno sodnijo zagovarjati, ker je za oltarjem v cerkvi več vreč žita skril. Istotam je imel skrit več kosov uniforme in karabiner, kateri predmeti so bili last enega rodnika. Tudi fajmošterova sestra je bila obtožena, ker pri rekviriranju kovine razne predmete ni oddala. Sodnija je obsodila fajmoštra na 200 kron globe, njegovo sestro pa na 5 dni zapora. Pač lepe patrijote v duhovniški suknji imamo dandanes!

Velika izjava zoper raztrganje Avstrije.

Šed županov ptujskega okraja.

Ptuj, 9. decembra 1917.

Danes se je vršilo v tukajšni veliki dvorani „Mestne hiše“ zborovanje kmetijskih občinskih predstojnikov iz sodnijskega okraja Ptuj. Prišlo je nad 50 občinskih predstojnikov skoraj izključno slovenske narodnosti. Torej je bila na zborovanju zastopana velika večina občin ptujskega okraja. Nekateri občinski predstojniki niso zamogli priti, a so pozneje pisмено izjavili, da soglašajo s sprejetimi sklepi. Vsi so bili edini in složni, kar je pač celemu okraju v čast. Ptujski okraj je s tem zborovanjem svojih občinskih predstojnikov dokazal, da je strogo patrijotičnega mišljenja.

Zborovanje je otvoril g. tajnik okrajnega zastopa W. Trnec. Potem je govoril g. urednik Karl Linhart o vojnem položaju in možnosti skorajšnjega miru, o gospodarskih težnjah in potrebah ptujskega okraja, o ciljih „jugoslovanskega“ gibanja, proti kateremu se je izjavila doslej že velika vrsta odličnih posvetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Govor je bil z velikim navdušenjem in odobravanjem sprejet.

Ker so bili vsi občinski predstojniki ednakega in složnega mišljenja, se ni nikdo k

besedi oglasil. Ednoglasično sta bila sprejeta sledeča dva sklepa:

„1. Zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujskega sodnijskega okraja vidijo v od neke tuje politične struje zahtevanemu razrušenju kronovin in združenju Srbov v avtoritativno Slovencev veliko nevarnost za slovensko ljudstvo, za našo Štajersko in za zmagovito avstrijsko domovino sploh. Slovensko ljudstvo ne želi uresničenja „jugoslovanske države.“ Želi le zdravi gospodarski razvoj pod žezlom našega ljubljene gospoda in cesarja.“

2. Danes zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujskega okraja se zahvaljujejo slavnemu okrajnemu odboru s njegovim neutrudljivim načelnikom g. Jožefom Ornič za njegovo blagomono gospodarsko delo med vojno in zavedno zastopstvo prebivalstva ter tega gospodarskih potrebščin.“

Kakor že omenjeno, sta bila ta dva sklepa ednoglasično in brez ugovora sprejeta. Glas občinskih predstojnikov kot zastopnikov in voditeljev občin se mora slišati. Slovensko ljudstvo ni in ne more biti proti Avstriji. Ono zahteva svoje gospodarske ter politične pravice, ali Avstriji in cesarju bode ohranilo vedno zvestobo.

Zborovanje je bilo iz tega stališča veljavna izjava poklicanih zastopnikov občin ptujskega okraja!

Naš zunanji minister grof Czernin o vojni in zvezi z Nemčijo.

K.-B. Dunaj, 6. decembra. Zunanji minister grof Czernin je podal v zunanjem odseku ogrske delegacije naslednje izjave:

Grof Tisza je stavil name interpelacijo, ali in v koliko smo v vojnih ciljih edini z Nemčijo. Nato odgovarjam, da smo z Nemčijo edini in to na temelju obrambne vojne. Ta temelj, ki je našel na tem mestu nedeljeno pritrditev, je bil ustanovljen v pravici nemškega državnega zbora ter ga je tudi državni tajnik pl. Köhlmann v enem svojih zadnjih govorov jasno označil z besedami: Edina ovira miru je Alzacija-Lorena. Vsekakor je danes naš zaveznik v slabšem položaju nego mi. Kajti dočim imamo mi domalega vse svoje ozemlje v svoji posesti, imajo pa nemške kolonije v rokah sovražniki. Ume se pa ob sebi, da Nemčija ne bo hotela, ne mogla skleniti miru, dokler ni gotovo, da dobi svoje kolonije nazaj.

Očitek, da smo samo privezek Nemčije in da se valed svoje slabosti podrejamo in bojujemo za njene osvojevalne vojne cilje, odločno zavračam. — Borimo se za obrambo Nemčije prav tako, kakor se ona bori za našo. V tem oziru ne poznamo nobenih teritorialnih mej. In če kdo vpraša, da-li se borimo za Alzacijo-Loreno, potem odgovarjam: Da! Za Alzacijo-Loreno se borimo, kakor se je Nemčija borila za Lvov in Trst. Med Straßburgom in Trstom ne poznamo nobenega razločka.

Ako bi se splošna vojna slika izpremenila, kar je mogoče in bi na drugih frontah nastopili veliki dogodki, potem bi živahno pozdravil tronotek, ko se bomo tudi na drugih bojiščih z našim zaveznikom borili. Če so v ententi še zmerom ljudje, ki menijo, da bi nas mogli ločiti od naših zaveznikov, potem ne morem drugega reči, nego da so to slabi psihologi in otroške narave.

Na Andrassyjevo vprašanje o Valoni in Italiji odgovarja minister, da je Italija v vstopu v vojno vse zaigrala. Brez vojske bi bila mogla doseči uspehe, na katere danes niti v sanjah ne more več upati. Bila je posled dvanaest bitk, žrtvovala stotine svojih ljudi in milijarde svojega premoženja in izgubila vrhu tega velik del svoje zemlje, ki je danes v naših rokah. Italija more sedaj v najboljšem slučaju upati, da doseže status quo ante bellum.